

sum standurin er nú, tykist, at stöðir fer at verða rundvelt, og S. T. loysna sundur.

Klagan um Berlin er lögd fyri Tryggingarráðið, og har eru ymiskar áskoðanir. Frakland hevur t. d. hildið, at Vestanland vóru ov bráð, tey kundu roynt at tingast meir. Hin klagadi parturin er stóur í upptökum, og fleiri fylgja honum. Hvussu

nógv fara at verða móti Sovjet-samveldinum, og fer tað at rýma úr felagnum. Hetta er spurningurin. Spurningurin og óttin fyri kriggj liggur eisini og lúrir, og um ein vil helst skúgva hesa hugsan frá sær, so sleppst ikki undan at taka henda möguleika við — so álvarsom tykist veraldarstöðan at vera.

lendsku tjóðirnar, ið hava vunnið sær heiðurin at vera fyrimyndandi fyri allar heimsins tjóðir.

Eg takki Dönum fyri stöðu sína og beri teimum mína hávirðing og kvøðu.

I teimum samvinnukorum, ið okkum nú eru givin, er tað mín ásannan, at Føroyum og Føroyingum tenir best at vera í ríkis- og lagnufelagsskapi við Danmark.

Við teimum nationalu spurningunum loystum eru stundir til hjá føroyskum javnaðarmonnum — innan fyri tær stjórnarræsur, ið nú eru skrásett — at fylkjast til stríð fyri einum socialistiskum Føroyum!

*Javnaðarmaður.*

## Donsk virki og danskur peningur.

„Dagblaðið“ sigur frá nýggjum kemiskum virki, ið skal vinna meira úr hvalinum, enn vunnið er. Báðar hvalastöðirnar eru tí eisini í felagnum. Partapeningur 100.000 kr. Stjóri er verkfrøðingur Johs. Petersen. Blaðið gremur seg um, at ein lutur av partapeninginum er á donskum hondum, men tað er hin minni parturin, og hann kann verða frákeyptur. Og so umber tað hesa gerð, tí hon man vera orsakað av tí, at tólini annars ikki fingust til vega.

„14. septbr.“ hevði frásøgu um hetta tiltak, og vit gita okkum, at tað man vera tí. „Dagblaðið“ kemur við hesi frágreiðing og hesi umbering.

Vit skulu ikki høgga niður í hetta virki. Framburður er, at virki verða sett á stovn her á landi. Men vit mugu í hesum sambandi draga fram tær skuldsætingar og ábreiðslur, sum „Dagbl.“ ofta hevur sett fram, tí tosað skal vera um, at Danir skulu vera partamenn í fyrstakommandu á vissum plássum í landinum, og navngivnir politikkarar, skulu standa á odda fyri teimum. Skiligt er, av hesum, at menn eru í landinum, sum samstarbeiði (vinnuligt) hava við Danir. Men tað skal dyljast, tí tað kann vera partapolitiskt skaðiligt. Meðan ætlanin er at leggja aðrar (politiskar mótstöðumenn) undir at draga Danir higar og soleiðis gera landskaðiligar gerðir. Her kemur soleiðis fram tær undirhonds lótnar, sum fara fram í politiskum lívi her á landi.

## Føroya-filmurin sýndur í Keypmannahavn.

Danskur filmsmaður, Gunnar Wangel, var her uppi í summar og tók film av Føroyum, náttúruni og fólkalivinum.

Hesin filmur verður nú sýndur í Keypmannahavn, og donsk blöð lata óføra væl at honum. Hann var fyrst vistur í Odd Felov Paleet, tað var Danmarks Samfundet, ið visti hann, og var fullur salur. Og nú skal hann koma í Dagmarbio 3 teir komandi sunnudagarnar. Filmurin eitur »Og Taagen lettede«. Myndirnar eru av Viðareidi. Sunnudag í kirkjuni: »som i Andakt og Farver minder om gamle Malerier« sigur »Information«. Grindadráp í Klaksvík, hava teir fingið við (fotografur var Arne Falk-Rønne), Kirkjubøur, Tórshavn og Stóra Dimun. »Og her har Fotografen bevæget sig op ad den stejle Sti, der er hugget ud i Klippesiden, som næsten lodret hæver sig op over Havet, og belønnes med nogle Billeder fra den ensomste Bondegaard i Verden, og et Sceneri, som den færøske Forfatter Jørgen-Frants Jacobsen har kaldt elysæisk, og som ogsaa er fuldt af poetisk Stemning, et Epos mere end Lyrik!« (»Information«).

Rætt er sum blöð skriva, at ta mynd, Danir, og kanska við teimum onnur fólk eisini, hava fingið av Føroyum, hevur verið misvisandi. Tað er mest geografi-bókin og hon hevur tað sama: skeggjutir menn við nøkrum hvólum, og frásøgnin: at Føroyar eru fullar av mjórka, regni og stormi, fólk livir sum í miðöld — einki um uppbygging og eitt samfelag, sum moderniserast eins og onnur.

Menn, sum gera slíkt verk, eiga tókk uppihorna frá Føroyingum. Teir bera til útheimin góðan og dæmligan kunnsleika um okkara land, sum er okkum at gagni.

## Føroya Sjóvátrygging

Skip - motorbátar  
útróðrabátar - vørur  
verða tryggjað

## FØROYA BRUNATRYGGING

Hús - innbúgv - vørur - verða tryggjað.

## Hin tjóðskapligi spurningurin er nú loystur

og skapt er grundarlagið fyri einum vinarligum samarbeiði og samvinnu millum ta føroysku og ta donsku tjóðina.

Tá ið javnarflokkurin kom uppi føroyskan politikk, sá hann, at gróður og framtök figgjjarliga sum andaliga vórðu treytað av, at hin tjóðskaparligi spurningurin varð loystur.

Flokkurin setti sær sum mál at loysa hann.

Og nú er hann loystur sambært tey uppskot og ta leið, sum javnaðarflokkurin hevur bærst fyri: Loystur út í ytstu æsir, nógv greiðari og nógv radikalari, enn Jóannes bóndi Patursson og sjálvstýrismenn undan krígnum nakra tíð hövdu droynt um at kraft.

Úrslitið er í stuttum hetta: *Móðurmálið* hevur fingið fyrsta rættin, heilar og hollar sömdir í øllum føri her á landi:

Nú ræður bara um hjá okkum Føroyingum at nýta tað, mýkja og røkja tað og skapa megnarverk við tí okkum til heiðurs og sóma millum tjóðir og til menningar og andaligan vøkstur fyri fólkið.

### Flaggspurningurin

er fullkomiliga greiddur:

Einki uttan føroyskt flagg á okkara skipum, og Føroyingar og Danir hava sama rætt at nýta flagg teirra á landi, annaðhvørt tað er niðri í Danmark, hað ið 3—4000 Føroyingar búgva ella tað er í Føroyum, har ið 1—2000 Danir búgva ella kanska ikki so mangir.

### Lógávuvald

hava Føroyingar fingið í øllum føri og á øllum økjum, har ið teir hava tíkið ta fullu siðmenningu, figgjjarliga og stýrisliga ábyrgdina.

Hesi føri og øki eru longu nógv, sum eg í eini serligari grein skal koma aftur til.

Føroyingar hava fastan rætt til at yvirtaka

at kalla øll mál og øll øki, ið viðvíkja okkara lívi her á landi, annaðhvørt talan er um kommunal mál, havna- og vegamál og onnur útbyggingarmál, samferðslumál, sjóvinnumál, landvinnumál ella skúlskap og onnur mentunarmál.

Nøkur mál skulu víðari samráðingar fara fram um, ifall Føroyingar ynskja at yvirtaka tey ella umskipa umsitingina av teimum. Men sagt er, at Danir heldur ikki viðvíkjandi hesum málum hava nakað principielt ímóti Føroyinganna yvirtøku, bara yvirtøkan ikki flókir ríkisins lutloysisstöðu út eftir. Her er serliga nortið við möguleg rættindi, „koncessjónur“, til onnur lond.

*Umboðingarrætt, serliga í grannalondum Bréttandi og Islandi*

er givin Føroyingum. Teir kunnu nú seta vinnulivsumboðsmenn í teim londum, ið Føroyar hava vinnulivsinteressur. Og teir koma at vera við til sjálvir at røkja Føroya interessur, tá ið vinnulivssáttmálar skulu gerast við onnur lond.

Tað, sum er skrásett at verða felags, soleingi sum ríkisfelagsskapurin stendur við, er

Bú-, lívs- og virkisrættur, diplomatisk umboðan og dóms- og rættarskipan.

Afturat hesari skipan hava ábyrgdarmenn Danmarkar sagt Føroyingum, at um teir ikki innan fyri hesi frælsisins rúmu livsmark skuldu haft hug at verða standandi í ríkisfelagsskapi við Danmark, verður tað til eina og hvørja tíð at standa teimum frítt at loysa og verða ein sjálvstöðugur státtur, ríkið.

Eitt aðalbornari vina- og frælsisbræð enn tað, sum í stýrisskipanini nýggju er skrivað Føroyinga og Dana millum finst ikki.

Aftaná ta longu togan, tann harða náttúra drátt, ið staðið hevur í meiri enn eitt mannaminni her á landi, er tað streymaskifti hent, at nú rögva Føroyingar og Danir ein samrøður í øllum føroyskum tjóðskaparspurningum.

Báðir partar kenna tað sum ein heiður og eina livsuppgávu:

I einum og øllum at verja og menna ta føroysku tjóðina sum ein gimstein millum tær norð-

**ØII** eiga at brúka  
Føroyska hondsápu  
frá fabrik OKKARA